

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 553/22
23.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Матковић, председника већа, Јасне Беловић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Витомир Драгић, адвокат из Београда, улица Љермонтова број 19, против тужене Компаније “Дунав осигурање” а.д.о. из Београда, улица Македонска број 4, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Обреновцу П 324/17 од 22.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 23.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Обреновцу П.324/17 од 22.12.2020. године у делу става другог изреке тако што се тужена Компанија “Дунав осигурање” а.д.о.из Београда **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу АА из ..., на име накнаде штете у виду душевних болова због умањења животне активности поред износа досуђеног ставом првим изреке, исплати и износ од 180.000,00 динара са законском затезном каматом од 22.12.2020. године, као и да му на име трајног инвалидитета исплати износ од 180.000,00 динара са законском затезном каматом од 26.11.2019. године до исплате у року од 15 дана од пријема пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Обреновцу П.324/17 од 22.12.2020. године тако што се тужени Компанија “Дунав осигурање” а.д.о.из Београда **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу АА из ..., на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 265.792,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Компанија “Дунав осигурање” а.д.о.из Београда да тужиоцу АА из ... на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 52.000,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Обреновцу П.324/17 од 22.12.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати: на име душевних болова због умањења

животне активности од 44% трајно износ од 460.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 40.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 20.000,00 динара и на име душевних болова због наружености износ од 20.000,00 динара, све са затезном каматом од 22.12.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, у преосталом делу изнад досуђеног, а којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му плати на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности износ од још 180.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од још 40.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 30.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености износ од још 20.000,00 динара и на име трајног инвалидитета износ од 180.000,00 динара са траженом законском затезном каматом, тужбени захтев је одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу плати на име трошкова парничног поступка износ од 193.125,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, побијајући пресуду у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев за накнаду душевних болова због умањења животне активности и накнаду због трајног инвалидитета у износима од по 180.000,00 динара са припадајућом каматом, као и у делу става трећег који се односи на трошкове поступка.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца основана.

У поступку пред првостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које апелациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, дана 31.05.2016. године тужилац је као путник приликом изласка из аутобуса, који је на тај дан био осигуран од аутоодговорности код туженог, задобио тешке телесне повреде. По одштетном захтеву тужиоца тужени му је на име претрпљене нематеријалне штете, а по основу осигурања од аутоодговорности, у у току 2016./2017. године исплатио укупан износ од 575.000,00 динара, од чега 240.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности који је тужени определио у обиму од 15%. Према налазу и мишљењу судског вештака специјалисте физикалне медицине и рехабилитације тужилац је у предметном штетном догађају задобио тешку телесну повреду вишеструки прелом горњег дела голењаче леве потколенице, што је за последицу имало трајно умањење животне активност за 40%, које се огледа у смањењу толеранције боравка на ногама и ходања на равном у краћим, средњим и дужим релацијама, а израженије уз степенице и узбрдо, отежаном трансферу из седећег у стојећи положај, отежаном савладавању препрека, трајној немогућности бављења физичким активностима било ког типа који изискује боравак на ногама. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра код тужиоца је као последица задобијене телесне повреде дошло до нарушавања адаптационих потенцијала који су условили појаву неуротског поремећаја са анксиозном сликом који је довео до пада психичких ресурса, што тужиоца осујећује у могућности постизања задовољства у свакодневним животним активностима везаним за слободан и сигуран ход, присутно је и осећање

инфериорности, а снижена фрустрациона толеранција и страх од повређивања условљавају улагање већег напора и усмеравање пажње у свакодневним активностима, због чега је тужиоцу са неуропсихијатријске стране животна активност умањена за 8%. На основу усаглашеног мишљења судских вештака утврђено је да је као последица повређивања код тужиоца дошло до трајног умањења животне активности од укупно 44%. По основу осигурања путника у јавном превозу тужени је тужиоцу исплатио износ од 295.504,00 динара на бази утврђеног трајног инвалидитета од 15% трајно. Осигурана сума за 100% инвалидитета по основу обавезног осигурања путника у јавном саобраћају је на дан штетног догађаја износила 16.000 евра (законом прописани најнижи износ осигуране суме), што је на дан исплате тужиоцу представљало динарску противвредност по средњем курсу евра НБС од 1.970.030,00 динара. Према налазу и мишљењу судског вештака, а у складу са Табелама за одређивање процента трајног инвалидитета као последица несрећног случаја (незгоде) код тужиоца је наступио инвалидитет од 25%.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да исплатом у вансудском поступку тужени није у целости обештетио тужиоца за душевне болове због умањења животне активности, па је имајући у виду исплаћени износ од 240.000,00 динара оценио да се правична новчана накнада за тај вид штете постиже исплатом износа од још 460.000,00 динара. Из тог разлога је применом одредбе члана 200 ЗОО и 232 ЗПП туженог обавезао да тужиоцу исплати тај износ док је у преосталом делу, за исплату износа од још 180.000,00 динара, тужбени захтев одбио. Применом члана 277 ЗОО обавезао је туженог да на досуђени износ плати затезну камату од пресуђења до исплате. Према оцени првостепеног суда тужбени захтев за исплату износа од 180.000,00 динара по основу инвалидитета није основан јер је тај износ већ компензован у накнади нематеријалне штете за 44% трајног умањења животне активности.

Основано тужилац у жалби оспорава побијану пресуду у делу којим је одбијен тужбени захтев за разлику преко досуђеног а до траженог износа накнаде за душевне болове због умањења животне активности, као и у делу којим је одбијен његов захтев за исплату износа од 180.000,00 динара по основу инвалидности. У том делу је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право на шта основано тужилац у жалби указује, а о чему у поступку жалбене контроле и апелациони суд пази по службеној дужности.

Наиме, ценећи да ли је исплатом у вансудском поступку тужени у целости обештетио тужиоца за претрпљене душевне болове због умањења животне активности првостепени суд је погрешно применио одредбу члана 200 ЗОО јер је, с обзиром на заостале последице и начин испољавања тог умањења, прениско одмерио накнаду за тај вид штете. Наиме, провером жалбених навода који се тичу висине досуђене накнаде за тај вид штете апелациони суд је оценио да би, с обзиром на критеријуме који се примењују код досуђења накнаде нематеријалних видова штете, значај повређеног добра, циљ коме служи накнада која се досуђује, као и уобичајене критеријуме (пол, животна доб оштећеног), у време исплате 2016./2017. године правична новчана накнада износила 646.400,00 динара, на који начин је извршеном исплатом у висини од 240.000,00 динара тужиоцу накнађен 37,12% штете. Код таквог стања ствари, правилном применом материјалног права тужиоцу припада право на правичну накнаду

у висини ненакнађеног дела (62,88%) према вредностима важећим на дан пресуђења. Правична новчана накнада за душевне болове због трајно умањене животне активности од 44% трајно у време пресуђења износи 1.100.000,00 динара, тако да тужиоцу припада право на исплату правичне накнаде у висини неисплаћеног процента 62,88% тако утврђене припадајуће накнаде, односно у износу од још 691.680,00 динара. Како је ставом првим изреке побијане пресуде тужиоцу досуђен мањи износ од тога то је, супротно оцени простепеног суда, основан тужбени захтев за исплату и преосталог траженог износа од 180.000,00 динара, који у збиру са досуђеним (460.000,00 динара) чини износ чак мањим од правичне новчане накнаде.

Погрешно је схватање првостепеног суда да је износ од 180.000,00 динара који је тужилац тражио по основу утврђеног процента инвалидитета компензован у накнади нематеријалне штете за 44% трајног умањења животне активности. Наиме, ради се о два различита основа досуђења накнаде претрпљене штете која потичу из два различита основа обавезног осигурања, односно осигурања путника у јавном превозу од последица несрећног случаја и осигурања власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима (аутоодговорности). Накнада из обавезног осигурања од одговорности се може кумулирати са накнадама по другим основама, па за то није било сметњи ни у овом случају. Тужени са којим је закључен уговор о осигурању путника у јавном превозу од последица несрећног случаја има обавезу да у складу са одредбама члана 14 – 17 Закона о обавезном осигурању у саобраћају исплати осигурану суму у складу са општим условима осигурања. У конкретном случају, осигурана сума за случај инвалидитета путника је у складу са одредбом члана 16 поменутог закона, а како произлази из доказа у списима, уговорена на износ од 16.000 евра за 100% инвалидитета, те би тужиоцу за утврђених 25% инвалидитета, када се има у виду да му је извршена исплата за 15% (у износу од 295.504,00 динара), припадало право на исплату за још 10%, односно износа од још 197.030,00 динара (с обзиром на, од стране туженог, утврђену динарску противвредност наведеног износа осигуране суме на дан извршене исплате), па како је тужилац по том основу тражио исплату износа од још 180.000,00 динара то му свакако припада право на то. Припада му право и на законску затезну камату на тај износ и то у складу са Општим условима осигурања путника, приложеним списима, почев од дана када је утврђен степен инвалидитета, у овом случају од дана вештачења, како је тужбеним захтевом и тражено.

Из наведеног следи да је правилном применом материјалног права тужиоцу требало досудити и напред означене износе, због чега је побијана пресуда у делу којим је за те износе тужбени захтев одбијен преиначена, применом одредби члана 394 тачка 4 ЗПП.

Основано се жалбом тужиоца оспорава правилност одлуке о трошковима поступка. Наиме, тужиоцу осим права на накнаду трошкова ангажовања адвоката у износу од досуђених 193.125,00 динара припада и право на накнаду трошкова судских такси на тужбу и пресуду и то, с обзиром на досуђен износ, у висини плаћене таксе на тужбу у износу од 34.367,00 динара и таксе на одлуку у износу од 38.300,00 динара, укупно 265.792,00 динара. Имајући то у виду, у складу са одредбом члана 153 и 154 ЗПП тужени је дужан тужиоцу накнадити тај износ, због чега је решење о трошковима садржано у ставу трећем изреке побијане пресуде морало бити преиначено на начин из

става другог изреке ове пресуде.

На основу изложеног, применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Тужиоцу припада право на накнаду трошкова другостепеног поступка и то у висини трошкова ангажовања адвоката за састав жалбе у износу од, трошковником тужиоца, опредељених 18.000,00 динара и трошкове судске таксе за жалбу и другостепену одлуку одмерене према вредности ожалбеног дела пресуде у односу на који је тужилац у целости успео, у износу од по 17.000,00 динара, укупно 52.000,000 динара. Из тог разлога је применом одредбе члана 165 ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Весна Матковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић